

Afgaaninaisten selviytymisklubi Pietarissa

Pietarissa elää tällä hetkellä arviolta 10 000 rekisteröimätöntä maahanmuuttajaa, joista 2000 – 3000 on kansainvälisen suojelun tarpeessa. Suurin pakolaisryhmä ovat afgaanit. He ovat usein entisessä Neuvostoliitossa opiskelleita ja korkeasti koulutettuja, jotka hallitsevat hyvin venäjän kielen.

Rahima Mandal (vas.) ompelee itselleen leninkiä opettaja Tatjana Marjepovan opastuksella. Kuva: Iita Kettunen

Afganistanilaisten pakolais- ja turvapaikanhakijanaisten tapaamispaikka on Naisten klubi. Se toimii Venäjän Punaisen Ristin Pietarin alueosaston ylläpitämän koulutuskeskuksen yhteydessä Nevan rannalla. Naisten klubilla järjestetään muiden muassa kampaaja-, kauneudenhoito- ja ompelukursseja ja lapsille esikouluopetusta.

"Meillä käy kaikkiaan noin 60 naista ja lähes sata lasta", kertoo koulutuskeskuksen koordinaattori **Evgenija Handij**.

"Pienille lapsille järjestetään päivähoitoa sillä aikaa, kun äidit osallistuvat kursseille. Isommille lapsille opetetaan daria ja pashtoa sekä Afganistanin historiaa. Hertenin yliopiston opiskelijat käyvät vapaaehtoisina opettamassa lapsille venäjää ja matematiikkaa."

Turvapaikanhakijoiden pidätykset yleisiä

Äitien ja lasten yhteiset retket naapurikaupunkeihin Pushkiniin ja Pavloviin sekä Karjalan kannakselle ovat Handijn mukaan hyvin suosittuja.

Darin opettaja Zarifi Hamaira esittelee opettajien tekemiä piirroksia, joissa mm. kiitetään oman kielen kurssin järjestämisestä afgaaneille. Kuva: Iita Kettunen
"Turvapaikanhakijat eivät uskalla liikkua yksin, koska heillä ei ole laillisia

henkilötodistuksia. Siksi he joutuvat usein pidätetyiksi."

Handij kertoo, että kävijöitä klubilla olisi enemmänkin, jos Punainen Risti voisi auttaa heitä matkakustannuksissa. YK:n pakolaisasioiden pääkomissaarin toimisto UNHCR korvaa metroliput, mutta kauempaa tulevien on itse kustannettava matkansa.

Zarifi Hamaira lapsineen käy Naisten klubilla 100 kilometrin päässä sijaitsevasta Volhovista.

"Meillä menee joka kerta matkoihin 1000 ruplaa (noin 30 euroa), mutta en halua jäädä istumaan kotiinkaan."

Zarifi on alkuperäiseltä ammatiltaan opettaja. Naisten klubilla hän opettaa lapsille darin kieltä, mistä Punainen Risti maksaa pientä palkkaa.

"Useimmat afgaaninaiset tekisivät mielellään ansiotöitä. Perheet ovat usein isoja, ja on raskasta tulla toimeen vain miehen palkalla."

Työnantajat eivät kuitenkaan halua palkata naisia vakinaiseen työhön, sillä väliaikainen turvapaikkaoikeus myönnetään vain vuodeksi kerrallaan, ja pakolaisstatuksenkin perusteet tarkistetaan vuosittain. Suurin osa perheistä elääkin tuloilla, joita miehet hankkivat torikaupasta. Elannon saantia hankaloittaa kuitenkin vuonna 2007 voimaan tullut laki, joka kieltää ulkomaalaisten osallistumisen torikauppaan ja muutamille muille aloille.

Naapurit yhteistyöhön tilannetta parantamaan

Rahima Mandal on käynyt Naisten klubin ompelukurssilla jo useita vuosia. Opettaja **Tatjana Marjepovan** mukaan hän on taitava ompelija, eikä tarvitse enää juurikaan hänen ohjeitaan.

"Vaikka emme voi ansaita rahaa käymällä töissä, voimme säästää elinkustannuksissamme opettelemalla täällä hiusten leikkuuta ja ompelemista. Niitä taitoja voimme käyttää oman perheemme hyväksi", kehuu Rahima.

Rahima on onnellisessa asemassa, sillä hänellä on pakolaisstatus. Se suo hänelle ja hänen perheelleen lähes samat perusoikeudet kuin Venäjän kansalaisille joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Väliaikaisen turvapaikan saaneilla taas ei ole oikeutta kansalliseen terveydenhuoltoon eikä lääkkeisiin, kuten ei myöskään sosiaaliturvaan tai koulutukseen. Pietarin Punaisen Ristin Pakolaistalo pyrkii tarjoamaan heille nämä peruspalvelut ja myös oikeusapua oleskelulupahakemusasioissa.

"Punaisen Ristin apu on korvaamatonta", sanovat Rahima ja Zarifi.

"Mutta se ei riitä pidemmän päälle, sillä ulkomaalaisten asema Venäjällä tuntuu vain pahenevan."

Myös Suomen Punainen Risti osallistuu Pietarin pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tukemiseen. Se on saanut ulkoministeriön lähialueyhteistyörahoitusta toteuttaakseen yhteishankkeen Pietarin Punaisen Ristin kanssa. Hankkeella pyritään kehittämään työmenetelmiä pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotossa, vaikuttamaan viranomaisten ja muun väestön asenteisiin sekä järjestämään lisää pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden sekä muiden maahanmuuttajien tukitoimia vapaaehtoisia rekrytoimalla.

Teksti ja kuvat: lita Kettunen

Tämä dokumentti

- [svenska](#)

Päivitetty 21.4.2008